

Dönem : 3
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 701

13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı cezaların infazı hakkındaki kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet komisyonu raporu (1/592)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-351/363

14 . 1 . 1972

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 12 . 1 . 1972 tarihinde kararlaştırılan «13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Prof. Dr. Nihat Erim
Başbakan

13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı cezaların infazı hakkındaki kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

GEREKÇESİ

Cezalandırma ve cezaların infazı alanında; ibret olma toplumun intikam duygularını tatmin gibi esasları dikkate alan eski anlayış yerine; suçlunun kişiliğine ruh ve karakter yapısına istidat ve yeteneklerine uygun düşebilecek terbiye, eğitim veya çalıştırma yollarıyla bir daha suç işlemesini önleyecek şekilde ıslahı ve topluma yararlı bir unsur olarak iadesinin sağlanması için infazın tedricî bir şekilde yumuşatılması ilkelerini benimsemiş bulunan çağımız görüşlerine uygun olarak;

- a) Cezaların şahsileştirilmesi prensibine paralel şekilde infazın da şahsileştirilmesi,
- b) Çeşitli mahzurları müşahade edilmiş bulunan hücre sisteminin kaldırılması,
- c) Hakkında uygulanması gereken ıslah rejimini tayin için hükümlünün davranış ve ahlâkî eğilimlerinin tesbitine imkân verecek bir müşahade devresinin tesisi,
- d) Kapalı infaz kurumları yanında yarı açık ve açık infaz kurumları sayılarının artırılması,
- e) Süratle çoğalmakta olan hükümlü adedi, yanında, mali kaynakların daha verimli kullanılması, infaz kurumlarındaki insan gücünün değerlendirilmesi ve çalışmanın bütün kötülükleri önleyecek bir ıslah vasıtası olduğu esastan hareketle, hükümlülerin tamamına şâmil bir çalışma sisteminin ihdası,
- f) Bâzı hallerde hükümlülere izin verilmesi,
- g) Suçlunun bir oto kontrol içinde ıslahına imkân verilmesi ve ceza infaz kurumlarımızın bu günkü durumu ve ıslah olanaklarımız bakımından kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaların mahzurlarını gidermek için icabında bu cezalar yerine para cezası veya bâzı tedbirlerin uygulanması,

h) Cezaların ertelenmesi imkânlarının çoğaltılması amacıyla cezanın nevine ve miktarına göre erteleme hadlerinin artırılması,

1) Adli sicildeki hükümlülük kayıtlarının belli süreler sonunda ve belli şartlar altında silinebilmesi imkânının sağlanması,

i) İnfaz kurumlarında ıslah ilkesine uygun ve yetenekli personel istihdamı ve bu kurumlar-
da özel servisler kurulması,

k) Her hükümlünün hükümlülük süresi ne olursa olsun şartla salıverilme hükümlerinden yararlandırılması,

Gibi esasları gerçekleştirmek suretiyle infaz hukukumuzda yeni bir vech ve düzen veren cezaların infazı hakkındaki kanun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana uygulamasında genellikle olumlu sonuçlar vermiş olmasına rağmen bâzı hükümlerinin müeyyideden yoksun olması ve toplumumuzun kanunda öngörülen bâzı tedbirlerin gereğince uygulanmasına imkân verecek şekilde henüz örgütlenmemiş bulunması gibi nedenlerle uygulanamadığı; bilhassa para cezasının tahsil usulü hakkında getirilmiş bulunan yeni esasların bu cezaların tahsilini; güçleştirdiği para cezasını, ödemeye malî gücü müsaidolmayanlar bakımından bu tür cezaların tamamıyla etkisiz kaldığı malî gücü müsaidolanların da cezayı kendiliklerinden ödemeye yanaşmamaları ve bu konuda kanunda öngörülen tedbirin de kifayetsiz bulunması sebebiyle para cezası hükümlüleri aleyhine yine bu kanuna göre açılan binlerce dâvanın bilhassa büyük merkezlerde Asliye Ceza Mahkemelerinin son derece mahmül hale soktuğu, tahsil güçlüğüünün binlerce infaz evrakının Cumhuriyet Savcılıklarında birikmesine yol açtığı; diğer taraftan para cezalarının hapse tahvil edilememesi ilkesi kısa süreli hürriyeti bağlayıcı ceza ile külliyetli miktarda para cezalarını gerektiren suçların artmasına sebebiyet verdiği; diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümlerinin uygulanamayacağına dair kanunun geçici 4 ncu maddesi hükmünün meydana getirdiği sonuçların askerî yargı alanındaki uygulaması askerlik hizmeti icaplarına uygun düşmediği ve askerî disiplin işlemlerini olumsuz şekilde etkilediği gibi para cezasının sureti tahsil hakkında özel kanunlarda mevcut bâzı hükümleri de kaldırmış olması çeşitli sakıncalar doğurmuş bulunduğu cihetle, sözü geçen kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna ek maddeler eklenmesi hakkındaki bu kanun tasarısı hazırlanmış bulunmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 2. — Askerî suçlardan dolayı asker kişiler hakkında verilen ölüm cezalarının kurşuna dizilmek suretiyle infazını âmir bulunan 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 20 nci ve 353 sayılı Askerî Muhakemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 245 nci maddeleri hükümlerinin saklı tutulması ve böylece askerî yargıda uzun zaman uygulanan benimsenmiş olan bir askerî infaz usulünün devam ettirmek için maddeye son fıkra ilâve edilmiş ve madde dil itibariyle sadeleştirilmiş ve yeniden redakte edilmiştir.

Madde 4. — Maddenin 1 numaralı bendinde hürriyeti bağlayıcı cezadan çevrilen para cezasının cürüm veya kabahatten mütevellit olup olmadıklarının belirtilmesi amacıyla söz konusu bende (hafif) ve (ağır) ibareleri ilâve edilmiş. Behergün hapis veya hafif hapis karşılığı hesabı gereken miktarlar paranın bugünkü satınalma gücü nazara alınmak suretiyle artırılmış, hürriyeti bağlayıcı ceza yerine Devlet, belediye ve İktisadi Devlet Teşekküllerinde çalıştırmayı öngören bent hükmü uygulama olanağı bulunmadığı cihetle metinden çıkarılmış, taksirli cürümlerde hükmolunan hürriyeti bağlayıcı cezanın ancak para cezasına çevrilebileceği esası getirilmiş, müeyyideden yoksun olan diğer bent hükümleri ilâve fıkra ile müeyyideye bağlanmış, rütbeli veya rütbesiz asker sıfatını taşıyan kimselere maddenin 4 ve 5 numaralı bendi hükümlerinin uygulanması askerî hizmet icaplarına uygun düşmediği ve askerî disiplini zedeliyebilecek nitelikte bulunduğu cihetle ilâve edilen bir fıkra ile bu madde hükümlerinin sırf askerî suçlar ile askerî disiplin suçlarında ve maddenin 3 ve 4 numaralı bendi hükümlerinin de subaylar askerî memurlar ve assubaylar hakkında uygulanmaması sağlanmıştır.

Madde 5. — Tasarımın genel gerekçesinde değinilmiş bulunan nedenlerle para cezasının tarif, tesbit ve yerine getirilmesi esaslarına ilişkin 5 nci maddenin 5 ve mütaakıp fıkraları metinden çıkarılmış ve Türk Ceza Kanununun 19 ncu maddedeki esaslara rücu edilmiştir. Tasarıdaki 5 nci maddenin 5 ve mütaakıp fıkraları Türk Ceza Kanununun sözü geçen maddesinin 2 ve mütaakıp fıkralarının tekrarından ibarettir. «Ağır para cezası 10 liradan 25 bin liraya kadar tâyin olunacak bir paranın Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir. Nispi para cezalarının yukarı haddi yoktur.» şeklindeki tarif Ceza Kanununun söz konusu maddesinde ipka edilmiş; tasarıya aktarılan 19 ncu madde hükümlerinde lüzumsuz görülen iki kayıt metinden çıkarılmış ve 3 lira yerine 10 liranın bir gün hapse bedel tutulması öngörülmüştür.

Madde 6. — Kanunun 6 nci maddesi tasarıya aynen alınmış ilâve edilen 2 nci fıkra ile suçun işlendiği tarihte henüz 18 yaşını ikmal etmemiş küçükler ile 70 yaşına varmış ihtiyarların çarpıtıldıkları hürriyeti bağlayıcı cezaların daha geniş imkânlar içerisinde ertelenebilmesini teminen yaş kademelerine göre cezaların erteleme hadleri yükseltilmiş ve son fıkra ile de askerî yargı alanında ertelemeye ilişkin bâzı hükümler saklı tutulmak istenmiştir.

Madde 9. — Genellikle 6 ayı geçmiyen kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaların infazına müsait birer müessese olarak kurulmuş bulunan askerî ceza evlerinin sınıflandırılmasına ve buralarda cezası infaz olunanların ayrıca müşahedeye tabi tutulmalarına zaruret görülmediği cihetle bu maddeye ilâve edilen son fıkra ile askerî ceza evlerinin sınıflandırılmaması ve cezaları buralarda infaz edilenlerin müşahedeye tabi tutulmamaları esası getirilmiştir.

Madde 14. — Maddede yapılan değişiklikle izin müessesesi yeniden tanzim edilmiş, izinden dönmeyenler ile izin süresini geçirmiş bulunan hükümlülerin fiilleri suç sayılmış, şartla salıverilmedeki iş arama izni de yeni esaslara bağlanmak suretiyle sistematik bakımdan 19 ncu maddeden bu maddeye aktarılmış bulunmaktadır.

Madde 18. — Maddenin ilk fıkrasındaki hürriyeti bağlayıcı cezalar yanına emniyet tedbirleri de ilâve edilmiş ve eklenen fıkra ile hürriyeti bağlayıcı cezaları infaz veya affolunup da ayrıca mahkûm buldukları emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulma cezalarının yerine getirilmesi veya şartla salıverilmeden sonra haklarında Türk Ceza Kanununun 28 nci maddesinin 3 ve 4 numaralı bendlerinin uygulanması gereken yabancılardan her türlü şahsi hak ve varsa para cezası ve yargulama giderlerini ödiyenlerin istekleri üzerine yurt dışına çıkarılmalarına ve millî menfaatler zaviyesinden yurttan kalmaları sakıncalı görülenlerin de Cumhuriyet savecisinin talebi ile hudut dışı edilebilmeleri imkânı sağlanmak istenmiştir.

Madde 19. — Devre sistemlerini kaldıran ve getirdiği diğer yeniliklere tasarının genel gerekçesinde temas edilmiş bulunan 647 sayılı Kanun ile yeniden düzenlenmiş bulunan şartla salıverilme müessesesinin beş yılı geçen uygulamasında 19 ncu madde metninin çeşitli şekilde yorumlandığı bu sebeple de uygulamada birlik sağlanamadığı; bilhassa bâzı mahkemelerce ceza evinde geçirilmesi gereken sürenin tamamının iyi halle geçirilmesi gerektiği yolundaki anlayış, süresi uzun olan hürriyeti bağlayıcı cezalarda tek bir disiplin cezası almış olan hükümlünün bu haktan yararlanmamasına ve müebbet ağır hapis cezasında ise hükümlünün ölünceye kadar ceza evinde kalmasına ve dolayısıyla, ıslah siyaseti bakımından zararlı olacak şekilde hükümlünün her türlü umudunun yok olmasına sebebiyet verdiği ve iyi hal konusundaki tüzük hükümlerini işlemez hale soktuğu cihetle maddenin ilk fıkrası yeniden tanzim edilmiş ve yeni tanzim tarzına göre şartla salıverilme başlıca iki hususun tahakkukuna bağlı tutulmuştur. Bunlardan birincisini hükümlülük süresinin muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezadan 2/3 nün, müebbet ağır hapiste 24 yılının çekilmiş olması, ikincisini ise, bu sürenin ikmali anında hükümlünün tüzüğe göre iyi halli hükümlü niteliğinde bulunması hususları teşkil etmektedir. Bu sebeple fıkra yeniden kaleme alınmış, son zamanlarda bilhassa açık ve yarı açık infaz kurumlarında artan firar olaylarını kısmen önleme amacıyla firar eden hükümlülerin şartla salıverilmeden istifade süresini azaltan yeni esaslar getirilmiş, iş arama iznine taallük eden 8 nci fıkra hükmü sistematik bakımdan izin işlemlerini tanzim eden 14 ncu maddeye aktarılmış ve madde dil itibarıyla sadeleştirilmiştir.

Madde 2. — Ek madde birle sırf askerî suçlar ile disiplin suçları ayırık olmak üzere askere alınmadan veya askerlikleri sırasında işledikleri bir suç sebebiyle haklarında kısa süreli hürriyeti bağlayıcı ceza yerine bu kanunun 4 ncü maddesinin 4 ve 5 numaralı bendlerine haklarında tedbir uygulanmış yedeksubay, er ve erbaşlar için bu tedbirlerle alelittlak para cezalarının yerine getirilmesinin askerlik hizmetleri sonuna bırakılması sağlanmak istenmiştir.

Madde 3. — Geçici madde dörtle bu maddeye ilâve edilen 2 nei fıkra ile mahkemelerce hükümlenmiş bulunmasına rağmen tazmini nitelikteki para cezalarının takibi için bâzı idarelere tanınmış olan takip yetkisinin kaldırılmadığı açıklığa kavuşturulmuştur.

Madde 4. — Geçici madde sekizle bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenmiş olan suçlardan dolayı hükmedilmiş ve edilecek olan para cezalarının tahsil usulü düzenlenmiştir.

Madde 5. — Kanunun yürürlük tarihi açıklanmıştır.

Madde 6. — Yürütmeye ilişkin hükümdür.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/592
Karar No. : 69

12 . 6 . 1972

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 12 . 1 . 1972 tarihinde kararlaştırılan 647 sayılı Cezalarının infazı hakkındaki kanunda değişiklik yapılmasına dair olup Komisyonumuza havale olunan kanun tasarısı ilgili bakanlık temsilcisinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu.

Cezaların şahsileştirilmesi prensibine paralel şekilde infazın da şahsileştirilmesi, isabetli bir ıslah rejimini tayin için hükümlülerin davranış ve ahlâkî temayüllerinin önceden tespitine imkân verecek bir müşahede devresinin tesisini, hükümlülerin tamamına sâri olacak şekilde bir çalışma sisteminin ihdasını bazı hallerde hükümlülere izin verilmesini, kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaların bilinen mahzurlarını gidermek maksadıyla icabında bu cezalar yerine para cezası veya bazı tedbirlerin uygulanmasını, cezaların ertelenme hadlerinin artırılmasını, ıslah kurumlarının sınıflandırılmasını, şartla salıverme hükümlerinden hükümlülük süresi ne olursa olsun bütün hükümlülerin yararlandırılmalarını sağlamak maksadıyla çıkarılmış bulunan 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanunun 7 yıla yaklaşan uygulaması sonucu genellikle memnuniyet verici olmakla beraber; bazı hükümlülerin müeyyideden yoksun olması, kanunda öngörülen bazı tedbirlerin gereğince uygulanmasına imkân verecek ölçüde toplumumuzun henüz örgütlenmemiş bulunması; bilhassa para cezasının tahsili hakkında getirilmiş bulunan yeni esasların bu cezaların tahsilini güçleştirdiği, ödeme gücü olmayanlar yönünden bu tür cezaların tamamıyla etkisiz kaldığı; geçici 4 ncü maddesi hükmünün meydana getirdiği sonuçların askerî yargı alanındaki uygulamasının, askerlik hizmeti icaplarına uygun düşmediği ve askerî disiplin işlemlerini olumsuz şekilde etkilediği; para cezalarının sureti tahsili hakkında özel kanunlarda mevcut bazı hükümlerin de kaldırılmış olmasının sakıncalar doğurduğu gerekçesiyle hazırlanmış bulunan tasarı, Komisyonumuzca olumlu mütalâa edilmiş ve tümü kabul edilerek maddeler üzerinde yapılan müzakereler sonunda vaki tekliflerde dikkate alınmak suretiyle, tasarının 1 nei maddesinde yer alan 647 sayılı Kanunun 2, 4, 5, 6 ncü maddeleri değiştirilmek suretiyle 9, 14, 18, 19 neu maddeler ile 2 nei maddedeki ek madde 1, tasarının 3 ncü maddesi, 4 ncü maddesi, 5 ve 6 ncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 1 nci maddesinde yer alan 647 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin ilk fıkrasının sonundaki «yerine getirilemez» ibaresi kanunun adına uygun olacak tarzda «infaz olunamaz» şeklinde değiştirilmiş, aynı maddenin dördüncü fıkrasında yer alan «yerine getirilmesine» ibaresi «infazına», keza beşinci fıkradaki «yerine getirilmesine» ibaresi «infazına» şeklinde değiştirilmiştir.

Tasarının 1 nci maddesinde yer alan dördüncü maddenin üçüncü fıkrasındaki «15» günlük süre «30» gün olarak değiştirilmiştir.

Tasarının 1 nci maddesinde yer alan 647 sayılı Kanununun beşinci maddesinin dördüncü fıkrasındaki taksit miktarı «üçten» ibaresi «dörtten» şeklinde değiştirilmiştir;

Tasarının 1 nci maddesinde yer alan 647 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin son fıkrası «Bazı suçlara ilişkin cezalar ile askerî suçlar ve disiplin suçlarına ilişkin cezaların ertelenemeyeceğine dair özel kanun hükümleri saklıdır.» şeklinde değiştirilmiştir.

Tasarının 1 nci maddesinde yer alan 647 sayılı Kanununun 9, 14, 18, 19 ncu maddeleriyle, tasarının 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı Y.

Komisyon Sözcüsü

Sivas

T. Koraltan

Elâzığ

M. Aytuğ

Kars

İ. H. Alaca

Mardin

E. K. Aybar

Kâtip

Sinop

H. Biçer

Erzurum

S. Aras

(İmzada bulunamadı.)

Konya

İ. Baran

(İmzada bulunamadı.)

Niğde

M. Ocakcioğlu

Bitlis

Sözhakkım saklı

K. M. Akışık

İçel

M. Arıkan

Kütahya

F. Azmioğlu

(İmzada bulunamadı.)

Tokat

O. Hacıbaloğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanunun 2, 4, 5, 6, 9, 14, 18 ve 19 ncu maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ölüm cezası ve yerine getirilmesi :

Madde 2. — Ölüm cezası, buna hükümlü olan kimsenin asılması suretiyle hayatının izalesidir. Ölüm cezası, hükümlünün mensubolduğu din ve mezhebin hususi günlerinde yerine getirilemez.

Gebe kadınlar doğurmadıkça, akıl hastalığına tutulanlar iyileşmedikçe ölüm cezası infaz olunmaz.

Ölüm cezası, hükümlü hakkındaki kararın Yargıtayca onanması ve Türkiye Büyük Millet Meclisince yerine getirilmesine karar verilmesinden sonra gizli şekilde ve tüzükte belirtilen esaslar dâhilinde infaz olunur.

Askerî suçlardan dolayı asker kişiler hakkında verilen ölüm cezalarının yerine getirilmesine ilişkin hükümler saklıdır.

Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine uygulanabilecek ceza ve tedbirler :

Madde 4. — Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine; suçlunun kişiliğine, sair hallerine ve suçun işlenmesindeki özelliklere göre mahkemece;

1. Kabahatlerde, beher gün karşılığı 10 ilâ 20 lira hafif, cürümlerde 20 ilâ 40 lira hesabıyla ağır para cezasına,

2. Aynen iade veya tazmine,

3. Altı ayı geçmemek üzere bir eğitim veya ıslah kurumuna devam etmeye,

4. Bir yılı geçmemek kaydıyla muayyen bir yere gitmekten, bâzi faaliyetleri veya meslek ve sanatı icradan men'e,

5. Her nevi ehliyet ve ruhsatnamenin bir aydan bir yıla kadar muvakkaten geri alınmasına, Hükmolunabilir.

Taksirli suçlardan dolayı hükmolunan hürriyeti bağlayıcı ceza uzun süreli de olsa fail hakkında bu maddenin ilk fıkrasının (1) numaralı bendi hükmü uygulanabilir.

Hürriyeti bağlayıcı cezadan çevrilen para cezasını kanunda öngörülen süre içerisinde ödemiyenler ile birinci fıkranın 2, 3, 4 ve 5 numaralı bentlerinde yazılı tedbirleri Cumhuriyet savcılığınca yapılan tebligata rağmen 15 gün içerisinde yerine getirmiyenler veya hükmü gereklerine aykırı hareket edenlerin, hürriyeti bağlayıcı cezalarının aynen yerine getirilmesine mahkemece karar verilir.

Bu madde hükümleri surf askerî suçlar ile askerî disiplin suçları ve birinci fıkranın 3 ve 4 numaralı bendi hükümleri de subaylar, askerî memurlar ve astsubaylar hakkında uygulanmaz.

Para cezalarının tarifi, tesbiti ve yerine getirilmesi :

Madde 5. — Para cezası kanunda yazılı hadler arasında tâyin olunacak bir miktar paranın Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

Asgari ve âzami hadleri gösterilen para cezalarının miktarı suçlunun iktisadi durumu, aile sorumluluğu, meşgale ve mesleği, yaş ve sağlık durumu cezanın sosyal etkisi ve uyarma amacı gibi hususlar göz önünde tutularak tesbit edilir.

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanunun 2, 4, 5, 6, 9, 14, 18 ve 19 ncu maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ölüm cezası ve yerine getirilmesi :

Madde 2. — Ölüm cezası, buna hükümlü olan kimsenin asılması suretiyle hayatının izalesidir.

Ölüm cezası, hükümlünün mensubolduğu din ve mezhebin hususî günlerinde infaz olunamaz.

Gebe kadınlar doğurmadıkça, akıl hastalığına tutulanlar iyileşmedikçe ölüm cezası infaz olunmaz.

Ölüm cezası, hükümlü hakkındaki kararın Yargıtayca onanması ve Türkiye Büyük Millet Meclisince infazına karar verilmesinden sonra gizli şekilde ve tüzükte belirtilen esaslar dâhilinde infaz olunur.

Askerî suçlardan dolayı asker kişileri hakkında verilen ölüm cezalarının infazına ilişkin hükümler saklıdır.

Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine uygulanabilecek ceza ve tedbirler :

Madde 4. — Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine; suçlunun kişiliğine, sair hallerine ve suçun işlenmesindeki özelliklere göre mahkemece;

1. Kabahatlerde, beher gün karşılığı 10 ilâ 20 lira hafif, cürümlerde 20 ilâ 40 lira hesabıyla ağır para cezasına,

2. Aynen iade veya tazmine,

3. Altı ayı geçmemek üzere bir eğitim veya ıslah kurumuna devam etmeye,

4. Bir yılı geçmemek kaydıyla muayyen bir yere gitmekten, bazı faaliyetleri veya meslek ve sanatı icradan men'e,

5. Her nevi ehliyet ve ruhsatnamenin bir aydan bir yıla kadar muvakkaten geri alınmasına, Hükmolunabilir.

Taksirli suçlardan dolayı hükmolunan hürriyeti bağlayıcı ceza uzun süreli de olsa fail hakkında bu maddenin ilk fıkrasının (1) numaralı bendi hükmü uygulanabilir.

Hürriyeti bağlayıcı cezadan çevrilen para cezasını kanunda öngörülen süre içerisinde ödemeyenler ile birinci fıkranın 2, 3, 4 ve 5 numaralı bentlerinde yazılı tedbirleri Cumhuriyet Savcılığınca yapılan tebligata rağmen 30 gün içerisinde yerine getirmeyenler veya hüküm gereklerine aykırı hareket edenlerin, hürriyeti bağlayıcı cezalarının aynen yerine getirilmesine mahkemece karar verilir.

Bu madde hükümleri sırf askerî suçlar ile askerî disiplin suçları ve birinci fıkranın 3 ve 4 numaralı bendi hükümleri de subaylar, askerî memurlar ve astsubaylar hakkında uygulanmaz.

Para cezalarının tarifi, tespiti ve yerine getirilmesi :

Madde 5. — Para cezası kanunda yazılı hadler arasında tayin olunacak bir miktar paranın Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

Asgari ve azami hadleri gösterilen para cezalarının miktarı suçlunun iktisadî durumu, aile sorumluluğu, meşgale ve meslekî, yaş ve sağlık durumu cezanın sosyal etkisi ve uyarma amacı gibi hususlar gözönünde tutularak tespit edilir.

(Hükümetin teklifi)

Mahkeme gerekli gördüğü takdirde, hükmedeceği para cezasının tâyin edeceği sürelerde ve belirli taksitlerle ödenmesine de karar verebilir. Ancak taksitlerden birinin süresinde ödenmemesi halinde geri kalan miktarın tamamının tahsili gerektiğini de kararda gösterir.

Taksit süresi iki yılı geçemez ve taksit miktarı üçten eksik olamaz.

Bu ceza hükmünü bildiren ilâm kesinleşince Cumhuriyet savcılığına verilir. Cumhuriyet savcısı bir ay içinde para cezasını ödemesi için hükümlüye usulü dairesinde bir ödeme emri tebliğ eder.

Hükümlü, tebliğ olunan ödeme emri üzerine belli süre içinde para cezasını ödemezse Cumhuriyet savcısının kararı ile bir gün 10 lira sayılmak üzere hapsedilir. Kesirler nazara alınmaz, Ancak 10 liradan aşağı hükmolunan para cezaları bir gün hapse çevrilir.

Para cezasının hapse çevrileceği mahkeme ilâmında yazılı olması bile yukardaki hüküm Cumhuriyet savcılığına uygulanır.

Mahkemece para cezasının tahsiline taksit öngörülmemiş ise bir aylık süre içerisinde para cezasının üçte birini ödiyen hükümlünün isteği üzerine geri kalan para cezasının birer aylık iki taksitte ödenmesine müsaade olunur. İkinci taksit vaktinde ödenmezse üçüncü taksit müsaadesi hükümsüz kalır.

Hükümlü, mahpus kaldığı her gün için 6 ncı fıkra uyarınca 10 lira indirildikten sonra geri kalan parayı öderse haptisten çıkarılır.

Para cezası yerine çektirilen hapis cezası 3 yılı geçemez. Türk Ceza Kanununun 84 ncü maddesi hükmü saklıdır.

Kendi isteği üzerine hükümlü, para cezasından çevrilen hapis yerine Devlet, mahallî idare, Kamu İktisadi Teşebbüsü ve sair kamu kurumlarının hizmetlerinde çalıştırılabilir. Rayice göre emsallerine ödenen ücret tutarından hükümlünün işesi için lüzumlu miktar ayrıldıktan sonra bakıyesi hükmolunan cezadan mahsubedilir.

Çektirilen hapis süresi para cezasını tamamiyle karşılamamış olursa geri kalan paranın tahsili için ilâm Cumhuriyet Savcılığına mahallin en büyük mal memurluğuna verilir. Ve mal memurluğunca Âmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki Kanuna göre infaz edilir.

Cezaların ertelenmesi :

Madde 6. — Adliye mahkemelerinde para cezasından başka bir ceza ile mahkûm olmıyan kimse, işlediği bir suçtan dolayı ağır veya hafif para veya 6 aya kadar ağır hapis veya bir yıla kadar hapis veya hafif hapis cezalarından biri ile mahkûm olur ve geçmişteki halî ile ahlâki temayüllerine göre cezasının ertelenmesi ilerde cürüm işlemekten çekinmesine sebeb olacağı hakkında mahkemece kanaat edilirse, bu cezanın ertelenmesine hükmolunabilir. Bu halde ertelenmenin sebebi hükümde yazılır.

Filin işlendiği zamanda 15 yaşını bitirmemiş küçüklerin mahkûm oldukları ağır hapis cezası iki seneden, hapis ve hafif hapis cezası üç seneden; 15 yaşını doldurmuş olup da 18 yaşını ikmal etmemiş olanlar ile 70 yaşına varmış ihtiyarların mahkûm oldukları ağır hapis cezası bir seneden hapis veya hafif hapis cezası iki seneden fazla olmadığı hallerde de yukardaki fıkra hükümleri uygulanabilir.

Bâzi askerî suçlarla, askerî disiplin suçlarının ertelenemeyeceğine dair özel kanun hükümleri saklıdır.

Müşahedeye tabi tutulma :

Madde 9. — Müebbet ağır hapis cezasına veya uzun süreli hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm olanlar, haklarında uygulanacak rejimi, ahlâki eğilimlerini ve gönderilmesi gereken infaz kurumunu tesbit için tüzükte gösterilen esaslar dairesinde müşahedeye tabi tutulurlar.

Müşahede süresi 60 günü geçemez.

(Adalet Komisyonunun değiştirişi)

Mahkeme gerekli gördüğü takdirde, hükmedeceği para cezasının tayin edeceği sürelerde ve belirli taksitlerle ödenmesine de karar verebilir. Ancak taksitlerden birinin süresinde ödenmemesi halinde geri kalan miktarın tamamının tahsili gerektiğini de kararda gösterir.

Taksit süresi iki yıl geçemez ve taksit miktarı dörtten eksik olamaz.

Bu ceza hükmünü bildiren ilâm kesinleşince Cumhuriyet Savcılığına verilir. Cumhuriyet Savcısı bir ay içinde para cezasını ödemesi için hükümlüye usulü dairesinde bir ödeme emri tebliğ eder.

Hükümlü, tebliğ olunan ödeme emri üzerine belli süre içinde para cezasını ödemezse Cumhuriyet Savcısının kararı ile bir gün 10 lira sayılmak üzere hapsedilir. Kesirler nazara alınmaz, ancak 10 liradan aşağı hükümlenene para cezaları bir gün hapse çevrilir.

Para cezasının hapse çevrileceği mahkeme ilâmında yazılı olmasa bile yukardaki hüküm Cumhuriyet Savcılığınca uygulanır.

Mahkemece para cezasının tahsilinde taksit öngörülmemiş ise bir aylık süre içerisinde para cezasının üçte birini ödeyen hükümlünün isteği üzerine geri kalan para cezasının birer aylık iki taksitte ödenmesine müsaade olunur. İkinci taksit vaktinde ödenmezse üçüncü taksit müsaadesi hükümsüz kalır.

Hükümlü mahpus kaldığı her gün için 6 ncı fıkraya uyarınca 10 lira indirildikten sonra geri kalan parayı öderse haptisten çıkarılır.

Para cezası yerine çektirilen hapis cezası 3 yıl geçemez. Türk Ceza Kanununun 84 ncü maddesi hükmü saklıdır.

Kendi isteği üzerine hükümlü, para cezasından çevrilen hapis yerine Devlet, mahallî idare, Kamu İktisadî Teşebbüsü ve sair kamu kurumlarının hizmetlerinde çalıştırılabilir. Rayice göre emsallerine ödenen ücret tutarından hükümlünün iāesi için lüzumlu miktar ayrıldıktan sonra bakıyesi hükümlenene cezadan mahsubedilir.

Çektirilen hapis süresi para cezasını tamamiyle karşılamamış olursa geri kalan paranın tahsili için ilâm Cumhuriyet Savcılığınca mahallin en büyük mal memurluğuna verilir. Ve mal memurluğunca Āmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki kanuna göre infaz edilir.

Cezaların ertelenmesi :

Madde 6. — Adliye mahkemelerinde para cezasından başka bir ceza ile mahkûm olmayan kimse, işlediği bir suçtan dolayı ağır veya hafif para veya 6 aya kadar ağır hapis veya bir yıla kadar hapis veya hafif hapis cezalarından biri ile mahkûm olur ve geçmişteki hali ile ahlâkî temayüllerine göre cezasının ertelenmesi ilerde cürüm işlemekten çekinmesine sebeb olacağı hakkında mahkemece kanaat edilirse, bu cezanın ertelenmesine hükümlenene olabilir. Bu halde ertelemenin sebebi hükümde yazılır.

Fiilin işlendiği zamanda 15 yaşını bitirmemiş küçüklerin mahkûm oldukları ağır hapis cezası iki seneden, hapis ve hafif hapis cezası üç seneden; 15 yaşını doldurmuş olup da 18 yaşını ikmal etmemiş olanlar ile 70 yaşına varmış ihtiyarların mahkûm oldukları ağır hapis cezası bir seneden hapis veya hafif hapis cezası iki seneden fazla olmadığı hallerde de yukardaki fıkraya hükümleri uygulanabilir.

Bazı suçlara ilişkin cezalar ile askerî suçlar ve disiplin suçlarına ilişkin cezaların ertelenemeyeceğine dair özel kanun hükümleri saklıdır

Müşahedeye tabi tutulma :

Madde 9. — Tasarının 9 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Hükümlü, kişiliğine, sair hallerine, suçun işlenmesindeki özelliklere göre gerektiğinde müşahadeye tabi tutulmayabilir.

İnfazı gereken cezaları 6 aydan aşağı olanlar müşahadeye tabi tutulmazlar.

Müşahade sonunda, müşahade merkezi hükümlüye ait dosyayı mütalâasıyle Bakanlığa gönderir. Müşahade sonucuna göre hükümlünün gönderileceği infaz kurumu Bakanlıkça tâyin olunur.

Hükümlülerin müşahadeye tabi tutulmasına ve ceza evlerinin sınıflandırılmasına ilişkin hükümler, askerî ceza evleri ve cezaları buralarda infaz olunan hükümlüler hakkında uygulanmaz.

İzin :

Madde 14. — Hürriyeti bağlayıcı cezaları infaz edilmekte olanlardan :

a) Hükümlülük süresinin 1/5 ini iyi hal ile geçirenlere anasının, babasının, eşinin, kardeşinin veya çocuğunun ölümü veya bunlardan birinin ciddî veya ağır hastalıkları halinde yahut zarara mâruz kaldıkları büyük yangın, deprem, su baskını gibi âfetlerin vukuunda yol dâhil bir günden 10 güne kadar,

b) Açık infaz kurumlarında bulunanlarla, yarı açık infaz kurumlarında olup da açık infaz kurumlarına geçmeye hak kazananlardan hükümlülük süresinin yarısını iyi hal ile geçirmiş olanlara ayrıca yol dâhil 72 saate kadar,

c) İnfaz kurumlarında hükümlülük süresinin en az 6 ayını geçirmiş ve şartla salıverilmelerine 15 gün kalmış olan hükümlülere normal hayata avdetlerini sağlayacak ve iş temin edebilecek imkânların verilmesi için kendi başlarına veya infaz sonrası yardım kurumlarıyla temasa geçmek için çalışma saatleri içinde ve her seferinde yol dâhil 8 saate kadar,

Cumhuriyet Savcısının tasvibiyle mahfuzen veya serbest olarak Tüzükte gösterilen esaslar dâhilinde izin verilebilir.

İzinde geçen süreler hükümlülükte geçmiş sayılır.

İzinden dönmiyen veya izin süresini geçiren hükümlüler hakkında Türk Ceza Kanununun 299 ve mütaakıp maddelerinde yazılı hükümler uygulanır.

Madde 18. — Andlaşmalarda öngörülen hükümler saklı kalmak şartıyla yabancılar hakkında Türk mahkemelerince hükmolunan hürriyeti bağlayıcı cezaların ve emniyet tedbirlerinin infazının mütekabiliyet ve cezanın aynen uygulanacağı hususu taahhüdedilmek kaydiyle, yabancıların uyruğu olduğu Devletin infaz kurumlarına bırakılmasına, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilebilir.

Türk mahkemelerince mahkûm edilmiş olup da hürriyeti bağlayıcı cezaları ikmal veya kısmen veya tamamen affolunmuş yahut şartla salıverilmiş bulunan yabancıardan ayrıca emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulması veya şartla salıverilmiş olması sebebiyle Türk Ceza Kanununun 28 nci maddesinin 3 ve 4 ncü fıkraları hükümlerinin uygulanması gerekenlerden varsa para cezaları ile her türlü şahsi hak ve yargılama giderlerini ödiyenlerin istekleri üzerine yurt dışına çıkmalarına ve yurttaki kalmaları sakıncalı görülenlerin de Cumhuriyet Savcılığının talebi ile hükümü veren mahkemece hudut dışı edilmelerine, karar verilebilir.

Hudut dışı edilmiş yabancılar 5 yıl geçmedikçe yurda sokulmazlar.

Şartla salıverilme :

Madde 19. — Muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezalarda hükümlülük süresinin 2/3 nü ve müebbet ağır hapisde 24 yılını geçmiş olup da Tüzüğe göre iyi halli hükümlü niteliğinde bulunanlar talepleri olmasa dahi şartla salıverilirler.

Cezalarının infazı sırasında, ceza infaz kurumlarından firar etmiş olanların yukardaki fıkra hükmünden yararlanabilmeleri için, muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezalarda hükümlülük süresinin 4/5 ni, müebbet ağır hapisde 30 yılını çekmiş olmaları şarttır.

Yukardaki nisbetlerin tâyininde hükümlünün tutuklu kaldığı günler de hesaba katılır.

(Adalet Komisyonunun değiştirişi)

İzin

Madde 14. — Tasarının 14 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 18. — Tasarının 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

şartla salverilme :

Madde 19. — Tasarının 19 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Şartla salıverilmeyi gerektirir mahiyette ceza evi idaresi tarafından verilen gerekçeli mütalâa hükmü veren mahkemeye, hükümlü başka bir yerde bulunuyorsa, hükümlünün bulunduğu yerdeki hükmü veren mahkeme derecesinde bulunan mahkemeye tevdi edilir. Mahkeme bu mütalâayı uygun görürse şartla salıverilme kararı derhal yerine getirilir.

Mahkeme şartla salıverilmeyi uygun görmediği takdirde gerekçesini kararında gösterir.

Bu karara karşı hükümlü, vekili, kanuni mümessili veya Cumhuriyet Savcısı tarafından acele itiraz yoluna başvurulabilir.

Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalarının bu kanunun 8 nci maddesinin 1, 2 ve 3 ncü bentlerine göre infazına karar verilenler şartla salıverilmeden yararlanamazlar.

Şartla salıverilmiş olan hükümlüler hakkında şartla salıverilme süresinin sonuna kadar Türk Ceza Kanununun 28 nci maddesinin 3 ve 4 ncü fıkraları hükümleri uygulanır.

Şartla salıverme, hükümlünün iktidarı nisbetinde şahsi hakları tanzim etmesi şartına talik eder.

MADDE 2. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanuna aşağıda yazılı ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Sırf askerî suçlar ile askerî disiplin suçları ayrı olmak üzere askere alınmadan önce veya askerlikleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı er ve erbaşlar ile yedek subaylar hakkında kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine hükmedilen bu kanunun 4 ncü maddesinin 3 ve 4 numaralı bentlerinde yazılı tedbirler ile 5 nci maddesinde yazılı para cezalarının yerine getirilmesi askerlik hizmetlerinin sonuna bırakılır.

Bu süre içerisinde zamanaşımı işlemez.

MADDE 3. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanunun geçici 4 ncü maddesine aşağıda yazılı fıkra eklenmiştir.

Ancak; mahkemelerce hükmolunan tazmini nitelikteki para cezalarının tahsil usul ve şeklini gösteren özel kanun hükümleri saklıdır.

MADDE 4. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanuna ek geçici 8 nci madde eklenmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 8. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işledikleri suçlardan dolayı para cezasına mahkûm edilmiş veya edilecek olanlardan usulüne göre ödeme emri tebliğ edilmiş ve belli süre içerisinde para cezasını ödemiş bulunanların ilâmları mahallin en büyük Malmemurluğuna verilir. Malmemurluğunca Âmme Alacaklarının Tahsili Usulü hakkındaki Kanuna göre infaz olunur.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

12 . 1 . 1972

Başbakan	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>N. Erim</i>	<i>D. Kitaplı</i>	<i>A. İ. Göğüş</i>	<i>İ. Karaöz</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>İ. Öztrak</i>	<i>S. Bilge</i>	<i>F. Melen</i>	<i>F. Kubat</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>H. Bayülken</i>	<i>S. N. Ergin</i>	<i>İ. Arar</i>	<i>M. Öztekin</i>
Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Yar. Bakanı	Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>N. Talû</i>	<i>C. Aykan</i>	<i>H. Özalp</i>	<i>M. O. Dikmen</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı	Sanayi ve Tekno. Bakanı	En. ve Ta. Kay. Bakanı
<i>R. Damaşman</i>	<i>A. R. Uzuner</i>	<i>M. Erez</i>	<i>N. Devres</i>
Turizm ve Ta. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı	Köy İşleri Bakanı	Orman Bakanı
<i>E. Y. Akçal</i>	<i>S. Bingöl</i>	<i>N. Sönmez</i>	<i>S. İnal</i>

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Karaküçük

Millet Meclisi

(S. Sayısı : 701)

(Adalet Komisyonunun değiştiriliği)

MADDE 2. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanuna aşağıda yazılı ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Tasarının ek 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanuna ek geçici 8 nci madde eklenmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 8. — Tasarının ek geçici 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

